

PREDGOVOR

Veliki su junaci ponizni.

(Sv. Franjo)

Cijenjeni čitatelju,

S velikim sam zadovoljstvom napisala ovu knjigu, koja je plod višegodišnjeg proučavanja, osvrta na iskustvo i vizije o osobnom i kolektivnom liderstvu i kulturi kolaboracije. Mnoga od stečenih znanja usvojila sam u međunarodnom okruženju van lijepe naše i sa silno snažnim osjećajem odgovornosti i domoljublja, donijela u Republiku Hrvatsku. Naše suvremeno akademsko i poslovno okruženje zahtijevaju sve veću prilagodljivost, inovativnost i međusobnu sinergiju. Ova knjiga pruža temeljna znanja i smjernice za stjecanje vještina koje mogu transformirati tradicionalne organizacijske strukture u dinamične i uključive zajednice. Kolaborativna znanja uključuju teorijska polazišta, metodološka i metodička načela timskog rada kao odgovor na pitanje zašto i kako raditi u timu, s praktičnim smjernicama i metodama za prepoznavanje različitosti u stilovima liderstva i realizaciju timskog rada. Kolaborativne vještine obuhvaćaju praktične sposobnosti za učinkovitu interakciju i dinamiku unutar tima, poput uključive komunikacije, kolegijalnosti, liderskih vještina i strukturirane facilitacije timskog rada.

Ova knjiga, pisana kao sveučilišni udžbenik, prvenstveno je namijenjena studentima, edukatorima i profesionalcima koji žele unaprijediti svoje liderske i kolaboracijske sposobnosti i unaprijediti radno okruženje koje cijeni izgradnju i dijeljenje

znanja, uzajamno učenje i zajednički rast. Stvaranje ove knjige potaknuto je radom sa studentima u sklopu obveznog kolegija Kreiranje kulture kolaboracije na interdisciplinarnom studiju Primijenjene kognitivne znanosti, koji od akad. god. 2023./2024. združeno izvode Filozofski fakultet i Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Cilj je ovog kolegija osnažiti studente za kreiranje i održavanje kulture kolaboracije na studiju i radnom mjestu. U takvoj kulturi ključni sudionici rade zajedno u visokoučinkovitim timovima i radnim skupinama implementirajući protokole za rješavanje problema, kolaborativno učenje i organizaciju znanja. Studenti uče kako voditi kolegijalni dijalog kao komunikacijski obrazac koji podupire rast liderstva i razvoj uključivog diskursa u organizaciji temeljenog na zajedničkom promišljanju i refleksiji. Uče o različitim stilovima liderstva, formiranju timova i implementaciji protokola za facilitaciju sastanaka, generiranje ideja, inovativno razmišljanje, sukcesivno planiranje i uspostavu partnerstva. Iz studija slučaja i terenske nastave studenti uče o prepoznavanju, vrednovanju i ostvarenju intelektualnog kapitala pojedinca, radnih skupina i cijelih organizacija. Iskustvenim učenjem, studenti se uključuju u aktivnosti kojima se njeguje različitost i potiče uključivanje svih sudionika s ciljem povećanja liderskog kapaciteta organizacije. Na kolegiju surađujemo s raznim partnerima iz industrije koji oprimjeruju i uprizoruju komunikacijske i liderske vještine i otvaraju karijerne puteve za naše buduće stručnjake kognitivne znanosti. Knjiga sadrži teorijska i primjenjiva znanja autora koji se bave organizacijskom kulturom (Schein), organizacijskim promjenama (Borgert; Pfeffer i Sutton; Fullan), organizacijskim ponašanjem i emocionalnom inteligencijom (Boyatzis i McKee, Goleman, Boyatzis i McKee; Shapiro),

organizacijskim i kolaborativnim učenjem (Prilla, Pammer-Schindler i Balzert; Stahl), timskim radom (Aguilar, Salas, Sims i Burke), *coachingom* (Aguilar; Nelson; Young, Julien i Osborne; Boyatzis, Smith i Van Oosten), iskustvenim učenjem i konstruktivizmom (Kolb, Hattie, McLeod), komunikacijom i kolaboracijom (Kišiček, Wheatley) i liderstvom (Maxwell, Pfeffer, Sinek), a potiče razvoj praktičnih znanja i vještina koje je autorica iskusila i primijenila u različitim sferama ljudske djelatnosti, velikim dijelom prilagođene prema radu Nacionalnog vijeća za reformu školstva iz SAD-a (NSRF) čiji je autorica licencirani *coach* grupe kritičkih prijatelja (*Critical Friends Group Coach*). Knjiga je primjenjiva i u širem kontekstu privatne i profesionalne prirode pružajući alate i uvide korisne za osobni i profesionalni razvoj i uspješno upravljanje promjenama.

Novopokrenuti studij Primijenjene kognitivne znanosti primjer je reforme obrazovanja kao odgovora na potrebe društva i tržišta rada. Nastao je kroz dijalog znanstvenika, sveučilišnih nastavnika te predstavnika industrije i poslodavaca, a temelji se na sintezi šest ključnih disciplina kognitivne znanosti: filozofije, antropologije, psihologije, lingvistike, neuroznanosti i umjetne inteligencije, odnosno računarstva¹. Kognitivna znanost nudi nam razumijevanje nas samih, odnosa čovjeka i računala te otvara vrata inovacijama i optimizacijama u području strojnog učenja i umjetne inteligencije. Studij je osmišljen kao odgovor na rastuće zahtjeve tržišta rada i doprinosi razvoju stručnjaka koji posjeduju ne samo teorijska znanja, već i vještine relevantne

¹ Danas se u suvremenu kognitivnu znanost ubrajaju i druge znanstvene discipline, poput obrazovanja i ekonomije (Middle European Interdisciplinary Cognitive Science, 2024), a ovisno o smjeru u kojem se kreću studijski programi, pojedine su discipline manje, odnosno više zahvaćene.

za industriju. Kao što je rečeno, studij je rezultat potrebe na tržištu rada i napretka u znanosti.

Studenti koji pohađaju studijske programe koji integriraju kolaboraciju u svoj kurikulum, bilo na teorijskoj, primijenjenoj i/ili praktičnoj razini, uče o tome da se dobre odluke ne donose u izoliranom posredništvu samo vodećih upravnih razina, kao niti s pripadnošću samo jednom području istraživanja. Kognitivnog znanstvenika koji zna primijeniti svoja interdisciplinarna znanja iz područja kognitivne znanosti, kao i vještine timskog rada i kolaboracije, zaposlit će poslodavac koji je snažan, kvalitetan i orijentiran rastu i razvoju.

Ova knjiga služi kao most između teorijskih polazišta o kolaboraciji i liderstvu, primjenjivih znanja i prakse, pružajući alate za stjecanje vještina u svakodnevnom i budućem radu. U teorijskim polazištima donosim metodološka načela, okvire timskog rada i teorije učenja. Kroz primijenjene aspekte nudim smjernice za suočavanje s izazovima u timskom radu i načela rasta unutaršnjeg kapaciteta liderstva organizacije. U praktičnom dijelu razrađujem komunikacijski obrazac za kolegijalni dijalog, odabrane protokole za kolaboraciju i vježbe. Moja velika nada je da će teorijski, primijenjeni i praktični dijelovi u ovoj knjizi doprinijeti izgradnji kulture kolaboracije putem snažnijih, učinkovitijih i zadovoljnijih timova i organizacija. Knjiga je namijenjena i studentima drugih studija, edukatorima i profesionalcima koji žele unaprijediti svoje sposobnosti liderstva i kolaboracije te izgraditi radno okruženje koje cijeni izgradnju i dijeljenje znanja, uzajamno učenje i zajedništvo.

Vjerujem da će vam ova knjiga postati partner i pouzdan alat u stjecanju održivih vještina i znanja. Zahvaljujem vam na povjerenju i na čitanju ove knjige i želim vam puno uspjeha u kreiranju kulture kolaboracije i razvoju osobnog liderstva.

Srdačan pozdrav,

Sanja Kišiček